

Viktiga upplysningar

För att få en bättre läsbarhet i texten har vi avstått från att använda separata manliga och kvinnliga personbeteckningar. Även om endast den manliga eller neutrala formen används skall både män och kvinnor känna sig likvärdigt tilltalade.

Beakta att det kan förekomma säkerhetskontroller vid inträde till domstolsbyggnaden, som kan ta viss tid. Planera därför helst in lite mer tid för din resa.

Det kan hända att vissa lokaler i domstolsbyggnaden saknar full tillgänglighet för funktionshindrade. Om du behöver hjälp med tillgängligheten ber vi dig att i förväg höra av dig till domstolen och fråga vilka möjligheter som finns.

1. Som vittne uppfyller Ni en viktig medborgarplikt. Genom Er utsaga bidrar Ni i vissa fall i avsevärd grad till att domstolen fattar ett rättvist beslut. Även om Ni anser, att Ni inte har mycket att säga, är Er närvaro nödvändig för att komma fram till sanningen. I fall Ni förfogar över notiser och andra handlingar, som gör det lättare för Er att besvara frågor rörande bevis, bör Ni ta med dessa till rättegången. Er närvaro är också då nödvändig, om Ni redan har uttalat Er i denna angelägenhet.

Ytterligare informationer erhåller Ni i informationsbladet för vittnen „Vittnen sökes“, som Ni kan ladda ner i Internet under adressen <http://www.mj.niedersachsen.de>

2. Ett vittne, som utan giltiga skäl uteblir från rättegången, måste betala de kostnader, som förorsakats av hans frånvaro. Dessutom fast-sätts mot honom ett vite upp till 1.000 Euro och för det fall, att han inte kan betala, häkte upp till sex veckor. Under vissa omständigheter kan det också beslutas, att vittnet kan hämtas till förhör med tvångsåtgärder.
3. Ett giltigt skäl har ett vittne bara, om han på grund av en viktig orsak (t.ex. en allvarlig sjukdom) inte kan infinna sig till rättegången. Ifall Ni anser, att Ni på grund av en sådan viktig orsak inte kan hörsamma kallelsen, måste Ni genast meddela detta och skildra orsaken till Ert uteblivande. Orsaken till Ert uteblivande kan också göras trovärdigt genom en läkarattest eller ett annat intyg. **Ett intyg om arbetsoförmåga är inte tillräckligt.** Av läkarintyget måste framgå, att Ni **inte är i stånd att delta i förhandlingen eller företa resan dit.** Domstolen kommer sedan att kontrollera Era framföranden. Så länge Ni inte erhåller någon annan underrättelse, måste Ni hörsamma kallelsen.
4. Var god meddela **genast**, sedan Ni erhållit kallelsen, om omständigheter föreligger, som gör Er närvaro **särskilt kostsam**. Ett sådant fall kunde till exempel föreligga, om Ni genom att iaktta rättegångstidpunkten måste träda tillbaka från en fast bokad semesterresa eller genom avsägelsen höga kostnader skulle uppstå. Skulle på grund av Ert självständiga arbete uppstå kostnader för en ersättare eller inkomstbortfall för flera dagar, bör Ni likaså meddela domstolen detta - under bifogande av motsvarande belägg.
5. **Meddela också genast, om Ni har för avsikt, att anträda resan från en annan än den i kallelsen nämnda orten, då det annars kan vara till nackdel för Er, när den ersättning, som tillkommer Er, fastsätts.**

6. Meddela också genast eventuella adressändringar, så att vi vid varje tillfälle kan nå Er.
7. Efter yrkande erhåller Ni inom ramen för bestämmelserna i Justitegottgörelse- och ersättningslagen ersättning för inkomstbortfall, för olägenheter beträffande skötseln av hushållet, för tidsförluster och extra arbete liksom ersättning för utlägg, resekostnader och övriga utgifter.

Ert anspråk på ersättning upphör att gälla, om det inte inom **tre månader** efter avslutandet av Ert vittnesförhör muntligen eller skriftligen ställs hos kansliet hos den i kallelsen betecknade domstolen. Vid ett i förtid avslutat anlitande som vittne börjar fristen i och med tillkännagivandet till Er om avslutandet. Såvida Ni flera gånger under rättegången har tillkallats som vittne, är för alla frister den sista kallelsen under denna rättegång avgörande.

8. Storleken på inkomstbortfallet måste bevisas genom verifikationer. Löntagare skall förete ett intyg från arbetsgivaren över den regelbundna bruttoförtjänsten (även när det gäller en månadslön), över antalet regelbundna arbetstimmar per dag, över tidpunkten för arbetets början och slut, liksom om inkomstbortfallet bara gäller den arbetstid, som försumrats genom inställelsen till rättegången eller också omfattar tiden före och efter. Ett formulär för ett sådant intyg är bifogat.

Sjävständigt yrkesverksamma personer osv. måste förete motsvarande handlingar (t.ex. verifikationer över utlägg för nödvändiga ersättare i företaget, tillståndsbevis för yrkesutövning, hantverkarlegitimation).

Ersatt blir den förlorade regelbundna bruttoförtjänsten inklusive de av arbetsgivaren betalda socialförsäkringsbidragen för den tid, som vittnet tagits i anspråk, emellertid för inte mer än tio timmar per dag och högst 21 Euro per timme.

9. Utlägg ersättes enbart, om de kan styrkas genom verifikationer (t.ex. biljetter för de utnyttjade offentliga kommunikationerna, kvitto över utlägg för omvårdnaden av småbarn.

Vid utnyttjandet av ett offentligt regelbundet kommunikationsmedel ersätts enbart de faktiskt uppkomna utläggerna enligt de lagliga bestämmelserna.

Vid användning av egen bil eller av annan bil, som ställts till förfogande utan kostnader, ersätts 0,25 Euro för varje påbörjad kilometer samt kontantutlägg (i synnerhet parkeringsavgifter). Vid användning av andra fordon ersätts de faktiska utläggerna i samma storlek som kostnaderna för ett eget fordon samt kontantutlägg.

Högre resekostnader ersätts, såvida därigenom högre skadeståndsbelopp inbesparas eller dessa på grund av särskilda omständigheter är nödvändiga.

Utlägg, som hade kunnat undvikas, ersätts inte.

10. Skulle efter vad man kan förutse avsevärda resekostnader eller andra utgifter uppstå, kan Ni efter yrkande beviljas ett förskott på resekostnadsersättningen.

Detta yrkande kan Ni ställa hos den i brevhuvudert nämnda domstolen, i brådskande fall även hos den för Er bostadsort behöriga Amtsgericht. Ni måste ställa yrkandet omedelbart efter ingången av denna kallelse.

11. Vid några domstolar omhändertas vittnen före och under förhöret. Då dessa inrättningar inte existerar vid varje domstol, rekommenderar vi, att Ni hör Er för hos den i kallelsen betecknade domstolen, om en sådan inrättning existerar.

Informationer för skadelidande och/eller målsägande:

För skadelidande i bötesangelägenheter gäller bara de följande siffrorna 13, 18 och 19.

12. Den skadelidande meddelas efter yrkande - såvida det berör denne - , inställningen av målet, ort och tidpunkt för huvudförhandlingen liksom de beskyllningar, som riktas mot den anklagade och utgången av målet. I synnerhet kan den skadelidande yrka på att denne får meddelande, om den dömde har tilldelats order om, att han inte får ta kontakt med den skadelidande eller umgås med denne. Ifall den skadelidande inte behärskar tyska språket, kan efter yrkande ort och tidpunkt för huvudförhandlingen meddelas denne på ett för denne begripligt språk.

Vidare meddelas den skadelidande efter yrkande, om frihetsberövande åtgärder mot den misstänkte eller dömde har beslutats eller avslutats eller om för första gången resp. på nytt straffuppluckringar eller permission beviljats, om ett berättigat intresse framställs och inget

står i vägen för den drabbades skyddsbehov (§ 406d Straffprocess-förordningen (StPO)). I lagligt fastlagda undantagsfall är en framställning av ett berättigat intresse inte nödvändigt. Därutöver meddelas också den skadelidande efter yrkande, om den misstänkte eller dömde genom flykt har undandragit sig en frihetsberövande åtgärd och vilka åtgärder som skydd för den skadelidande i förekommande fall därför har vidtagits.

Var god och iaktta, att meddelandena också kan utebli, såvida de inte är möjliga under den angivna adressen.

Har den skadelidande valt en advokat som rättegångsbiträde, blev en sådan tillförordnad eller företräds den skadelidande av en advokat, skickas meddelandena till denne.

13. Om ett berättigat intresse föreligger, har den skadelidande rätt att genom en advokat ta del av akterna eller erhålla en avkrift av vissa delar liksom att besiktiga hos myndigheterna förvarade bevisföremål, såvida inte den misstänktes eller andra personers övervägande skydds- intressen talar emot detta (§ 406e StPO).
14. Den skadelidande har rätt att på egna kostnader få hjälp av en advokat som rättegångsbiträde, vilken är närvarande under förhöret och kan tillvarata vissa rättigheter för den skadelidande.

Likaså kan vid förhöret av den skadelidande som vittne efter yrkande en förtroendeperson få vara närvarande, för såvida inte ändamålet med undersökningen äventyras. (§ 406f StPO)

15. Enligt § 395 StPO i anslutning till målsägaråtalet kan befogade även före väckandet av allmänt åtal och utan förklaring låta sig bistås av en advokat som rättegångsbiträde eller låta sig företrädas av en sådan. De är berättigade att vara närvarande vid huvudförhandlingen, även om de skall höras som vittnen. Även advokaten som är tillförordnad av målsägaren, som är befogad att väcka åtal, är berättigad att vara närvarande under huvudförhandlingen.

16. Befogenheter för skadelidande vid sidan om straffmålet (§406i StPO)

- a) När det gäller ett förmögenhetsrättsligt anspråk, som är en följd av den straffbara gärningen, kan den skadelidande göra detta anspråk gällande mot den misstänkte personen enligt §§ 403-406c StPO och §81 Jugendgerichtsgesetz JGG,(domstolen för ungdomsbottlingar) i straff- målet, såvida detta ligger inom den ordinarie

domstolens behörighets- område och ännu inte gjorts civilrättsligt gällande. Motsvarande yrkande kan ställas skriftligt eller muntligt till urkundstjänstemannens protokoll, under huvudförhandlingen också muntligt innan slutpläderingarna börjar. Det måste innehålla orsaken och föremålet för yrkandet och framlägga bevismedel. Efter yrkande kan den skadelidande beviljas rättegångskostnader för tillförordnande av en advokat som rättegångsbiträde.

- b) Dessutom kan den skadelidande i enlighet med
- Gewaltschutzgesetz (Lagen om skydd mot våld) yrka på utfärdande av förhållningsorder mot den misstänkte,
  - Opferentschädigungsgesetz (Lagen om skadestånd till offer) göra anspråk gällande på underhåll och
  - i förekommande fall göra anspråk gällande på skadestånd enligt Bundesrepublikens eller delstaternas förvalningsföreskrifter.
- c) Den skadelidande kan även erhålla understöd och hjälp genom inrättningar för hjälp åt offer, t.ex.
- i form av rådgivning
  - genom anskaffning eller förmedling av logi i en skyddad bostadsform.
  - genom förmedling av terapeutiska anbud liksom medicinsk eller psykologisk hjälp och ytterligare till buds stående understöd inom det psykologiska området.

17. **Den skadelidandes befogenheter under straffmålet (§ 406i StPO):**

- a) Under förutsättningarna i §§ 395, 396 StPO eller § 80 mom 3 JGG kan den skadelidande ansluta sig till det allmänna åtalet som målsägande och därvid
- enligt § 397a StPO yrka på, att en advokat tillförordnas som biträde eller på rättegångskostnader för dennes anlitande.
  - i enlighet med § 397 mom 3 StPO och §§ 185 och 187 GVG göra anspråk gällande på tolkning och översättning under straffmålet.
- b) Vidare kan den skadelidande
- i enlighet med §§ 403 till 406c StPO och § 81 JGG göra anspråk gällande på en genom den straffbara handlingen uppkommen förmögenhetsrättslig förlust.
  - såvida den som vittne förhörs av åklagarmyndigheten eller domstolen göra anspråk gällande på ersättning i enlighet med Justizvergütungsgesetz und Entschädigungsgesetz(Lagen om justitiegottgötelse och -skadestånd),
  - i enlighet med § 155a StPO ernå skadestånd genom en gärningsmanna-offer-förlikning liksom
  - i enlighet med § 158 StPO anmäla en straffbar handling eller väcka åtal.

Redan behöriga målsägare kan under förutsättningarna i § 397a StPO yrka på tillförordnandet av advokat för åtal genom målsägaren.

Skadelidande har möjlighet att erhålla understöd och hjälp genom en inrättning för offerhjälp. Där erhåller de även informationer rörande psykosocialt processbeledsagsnde.

18. I Niedersachsen står bl.a. inrättningar tillhörande stiftelsen Opferhilfe Niedersachsen till förfogande för offer för straffbara gärningar.

Inrättningar för offerhjälp erbjuder konkret följande prestationer: Psykosocial omsorg och rådgivning, förmedling av ytterligare hjälp- och rådgivningsanbud, beledsagande till domstolar, myndigheter, advokater och läkare liksom understöd vid ställandet av yrkanden. Dessutom erhåller offer informationer rörande finansiellt understöd och anspråk.

Offerinrättningar finner Ni i följande städer:

Aurich, Braunschweig, Bückeburg, Göttingen, Hannover, Hildesheim, Lüneburg, Oldenburg, Osnabrück, Stade och Verden. Inrättningen i närheten av Er med adress, kontaktperson och kontorstider finner Ni under

www.opferhilfe.niedersachsen.de

Stiftelsen Niedersachsen samarbetar med föreningens WEISSER RING e.V. med huvudkontor i Niedersachsen(www.weißer-ring.de). Dessutom är på det regionala planet flera andra offerinrättningar verksamma.

19. Ytterligare informationer finns dessutom att läsa i en extra broschyr utgiven av Förbundsjustitiedepartementet (Opferfibel), som Ni kan ladda ner i Internet under adressen <http://www.bmjjv.de/opferschutz>.
20. För hela rättegången består anspråk på anlita en tolk, om den skadelidande inte behärskar det tyska språket eller har nedsatt hörsel eller talsvårigheter. Dessutom kan skriftliga översättningar av frihetsberövande anordningar liksom av åtalsskrifter, strafförelägganden och av domar, som inte vunnit laga kraft, begäras.